
به نام خداوند جان آفرین
حکیم سخن در زبان آفرین

شکر شکن شوند همه طوطیان هند
زین قند پاریسی که به بنگاله می رود



فصلنامه فرهنگ، زبان و ادب فارسی
شماره ۷۴-۷۳، پاییز- زمستان ۱۳۹۵ هـ ش

تهیه و انتشار قند پارسی کوششی است
به قصد ارائه آرای استادان و
پژوهشگران هند و ایران و دیگر
پارسی‌زبانان در معرفی و نقد آثار
نگاشته شده به زبان فاخر فارسی از
گذشته تاکنون و شرح احوال ادیبان و
فرهیختگان و دیگر پدیدآورندگان
این آثار، به‌ویژه در هند.

آراء و نظریات مندرج در مقاله‌ها ضرورتاً بیانگر رأی و نظر مرکز تحقیقات فارسی دهلی‌نو نیست.
سردبیر در ویرایش مقالات آزاد است.
همه حقوق این فصلنامه محفوظ است و نقل و اقتباس مطالب آن با ذکر مأخذ آزاد است.

مرکز تحقیقات فارسی جمهوری اسلامی ایران
دهلی‌نو



فصلنامه فرهنگ، زبان و ادب فارسی
شماره ۷۴-۷۳، پاییز- زمستان ۱۳۹۵ هـ ش
شاپا: ۰۹۶۹-۲۳۴۹

صاحب امتیاز

مرکز تحقیقات فارسی جمهوری اسلامی ایران - دهلی نو
مدیر مسئول و سردبیر: علی دهگاهی
مدیر اجرایی و ویراستار: خان محمد صادق جونپوری

مشاوران علمی

دکتر احمد تمیم داری، دکتر محمد کاظم کهدوی، دکتر عارف نوشاهی،
پروفسور شریف حسین قاسمی، پروفسور آذرمیدخت صفوی،
پروفسور چندر شیکهر، پروفسور سید حسن عباس



خوشنویسی عنوان: کاوه اخوین

طراحی جلد: عایشه فوزیه

حروفچینی و صفحه‌آرایی: علی رضا خان

چاپ و صحافی: الفا آرت، نوئیدا، یو.پی.



نشانی: ۱۸، تیلک مارگ، دهلی نو ۱۱۰۰۰۱

خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران

تلفن: ۴-۲۳۳۸۳۲۳۲، دورنگار: ۲۳۳۸۷۵۴۷

ichdelhi@gmail.com

www.newdelhi.icro.ir

فهرست مطالب

۵	دکتر علی دهگامی	سخن آغازین
۹	پروفسور شریف حسین قاسمی	سهم هند در پیشرفت زبان و ادب فارسی
۱۴	دکتر محمد امین عامر	دیوان خادم بردوانی
۸۹	پروفسور ریحانه خاتون	فزونی استرآبادی تاریخ‌نگار قرن یازدهم هجری
۱۱۴	دکتر عارف نوشاهی	جامی و شبه قاره
۱۳۳	پروفسور آصف نعیم	غزل‌های عرفانی شاه همدان
		ویژگی‌های شعر فارسی علامه سید رضا علی
۱۴۳	دکتر محمد عابد حسین	وحشت کلکتوی
		مقایسه تطبیقی قصیده «سواد اعظم» میرزا بیدل و
۱۶۱	دکتر نور علی نورزاد	«بحرالابرار» امیر خسرو دهلوی
	پروفسور سیده خورشید	جامعه‌شناسی در آثار آندرام مخلص
۱۷۸	فاطمه حسینی	
۱۹۰	دکتر سید کلیم اصغر	ملک‌الشعرا دربار احمد شاه بهمنی آذری اسفراینی
		بررسی تطبیقی مشترکات دید سیاسی ماهاتما گاندی
۱۹۷	مهدی باقر خان	و امام خمینی (ره)
۲۰۸	دکتر علی رضا خان	نگاهی به احوال و آثار سید شاه برکت‌الله مارهروی
۲۴۲	محمد صادق خان	حکیم محمد امین آتشی شاعر و حکیم دوره عادل‌شاهیان

- ۲۶۴ دکتر محمد الطاف بت اهمیت فرهنگی و اجتماعی تاریخ عبدالقادر سروری
مفتی عبدالسلام یک شاعر ناشناخته زبان فارسی از
۲۸۸ سید حسن سردار قرن نوزدهم

اشعار

- ۳۱۱ دکتر رئیس احمد نعمانی غزل
۳۱۲ دکتر بلرام شکلا گیاه غنچه
۳۱۳ احمد شهریار تقدیم به امیر مؤمنان
۳۱۵ مهدی باقر خان رباعیات در مدح حضرت علی